

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: L. Bagrin)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan)

Î N C H E I E R E

08 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Galina Stratulat
Victor Burduh
Victor Boico

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Boghian”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Boghian” împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 12 ianuarie 2018, SRL „Boghian” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că în temeiul contractului de participare din 28 octombrie 1996 și a înțelegerii suplimentare încheiate între SRL „Condor” (ulterior - SRL „Boghian”) și SA „Mecons”, prima a livrat în adresa SA „Mecons” trei ascensoare, care au fost instalate în blocul locativ amplasat în mun. Chișinău, bd. Decebal 80, în beneficiul reclamantei urmând a fi transmise două apartamente cu câte trei odăi din blocul respectiv.

Reclamanta a menționat că deși existența creanțelor SRL „Boghian” față de SA „Mecons” au fost recunoscute prin decizia din 07 decembrie 2006 a Curții Supreme de Justiție, instanța de insolvență nu le-a validat, iar prin încheierea din 17 noiembrie 2008 a permis administratorului insolvenței înstrăinarea apartamentelor nr. 29 și nr. 94 din blocul locativ amplasat în mun. Chișinău, bd. Decebal 80.

SRL „Boghian” a indicat că în vederea apărării drepturilor și intereselor societății privind validarea creanțelor a înaintat în cadrul procedurii de insolvență un șir de cereri, care în mod neîntemeiat nu au fost soluționate.

A învederat că legea procesuală nu prevede posibilitatea ignorării de către judecător a cererilor și demersurilor înaintate în cadrul procesului de insolvență, corespunzător nu stabilește nici careva căi de atac a acțiunilor pretins ilegale ale judecătorului, astfel a considerat că urmează a fi aplicate

prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

SRL „Boghian” a solicitat constatarea încălcării dreptului SRL „Boghian” la judecarea în termen rezonabil a cauzelor și anume: cererea din 02 octombrie 2008 înaintată de SRL „Boghian” privind declararea nulă a actului juridic formulat în calitate de hotărâre a Comitetului creditorilor SA „Mecons”, privind împuternicirea administratorului SA „Mecons” de a vinde către terți apartamentele nr. 29 și nr. 94 din blocul locativ amplasat în mun. Chișinău, bd. Decebal 80, rezervate după SRL „Boghian”; cererea din data de 18 noiembrie 2008 înaintată de SRL „Boghian”, privind asigurarea acțiunii prin aplicarea sechestrului asupra apartamentelor nr. 29 și nr. 94 din blocul locativ amplasat în mun. Chișinău, bd. Decebal 80, rezervate după SRL „Boghian”, înregistrată cu nr. 5208; cererea din 07 mai 2009 înaintată de SRL „Boghian”, privind verificarea îndeplinirii de către administratorul insolvenței SA „Mecons” a prevederilor art. 137, 141 din Legea insolvenței, privind luarea în considerație a creanțelor contestate, înregistrată cu nr. 1813; cererea de validare a creanțelor a SRL „Boghian” la SA „Mecons” în sumă de 70000 de lei, care constituie valoarea neindexată a unui ascensor cu nr. 11427, transmis de SRL „Boghian” către SA „Mecons” în iulie 1999, cu satisfacerea creanței prin acordarea spațiului locativ, depusă la data de 30 septembrie 2009 la Curtea de Apel Economică; cererea din data de 17 decembrie 2012 înaintată de SRL „Boghian”, privind destituirea lui Dumitru Chicu din funcția de administrator al insolvenței a SA „Mecons”, înregistrată cu nr. 2025, cererea din 26 martie 2013 înaintată de SRL „Boghian” și înregistrată cu nr. 3172, care constituie supliment la cererea din 29 octombrie 2009 privind validarea creanțelor SRL „Boghian” la SA „Mecons”, prin modificarea mărimii creanțelor până la suma de 1 001 249,93 de lei; cererea din 10 aprilie 2013 înaintată de SRL „Boghian” privind modificarea cerințelor expuse în cererea de validare a creanțelor din 31 octombrie 2008, prin care SRL „Boghian” a solicitat validarea creanțelor în sumă de 140 000 de lei, cu satisfacerea în mod de compensare prin acordarea spațiului locativ, cu evaluarea prejudiciului în valoare de 2 059 937 de lei, încasarea sumei de 3 061 186,93 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului material constituit din sumele înaintate în cererile de validare (înaintare) a creanțelor, încasarea sumei de 100 000 de lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral, în corespundere cu practica CtEDO referitoare la violarea art. 1 din Primul Protocol CEDO.

Prin hotărârea din 05 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins ca fiind nefondată cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Boghian” împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului material și moral cauzat.

Prin decizia din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de SRL „Boghian” și s-a menținut hotărârea din 05 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 19 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de SRL „Boghian” împotriva deciziei din data de 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost considerat admisibil.

Prin decizia din 06 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de SRL „Boghian” și s-a casat decizia din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL

„Boghian” împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului material și moral, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Rejudecând cauza, instanța de apel prin decizia din 30 mai 2019 a admis apelul declarat de SRL „Boghian”, a casat hotărârea din 05 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și a pronunțat o nouă hotărâre de respingere a acțiunii ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 267, 271, 272 Cod civil, art. 1 – 4 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de apel a considerat întemeiate argumentele apelantei și a concluzionat în sensul casării hotărârii primei instanțe.

Colegiul a învederat că în cazul în care SRL „Boghian” reclamă încălcarea termenului rezonabil la judecarea celor 7 cereri de către instanța de insolvență, aceasta urma să respecte condițiile stabilite la art. 3 alin. (2) a Legii enunțate, or, în cauzele în care se pretinde încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, cererea de chemare în judecată poate fi depusă în cadrul examinării cauzei în fond sau în decursul a 6 luni de la intrarea în vigoare a actului judecătoresc de dispoziție.

În această ordine de idei, Colegiul a conchis că termenul de prescripție extinctivă a început să curgă începând cu data de 18 mai 2017, ziua următoare emiterii deciziei din 17 mai 2017 a Curții Supreme de Justiție, termenul limită a acestei acțiuni expirând cel târziu la data de 18 noiembrie 2017, pe când în prezenta speță reclamanta s-a adresat cu acțiune împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului material și moral cauzat la data de 12 ianuarie 2018, ceea ce denotă că acțiunea a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă.

Totodată, instanța de apel a constatat că Ministerul Justiției a invocat faptul omiterii termenului de prescripție în instanță de apel, fapt care corespunde rigorilor legii.

La 18 iulie 2019, SRL „Boghian” a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanța de judecată a aplicat eronat și a încălcat normele de drept material, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, recurența în susținerea recursului a indicat motive de fapt și de drept similare celor expuse pe parcursul examinării cauzei în instanțele de judecată ierarhic inferioare.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 30 mai 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin intermediul poștei electronice la 04 iulie 2019 și 05 iulie 2019 (f.d. 32-33, Vol. II), astfel, recursul declarat la 18 iulie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 08 august 2019, prin scrisoarea de însoțire nr. 2rac-364/20, Curtea Supremă de Justiție a expedit în adresa intimatului copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 64, Vol. II).

Conform avizului de recepție, intimatul a recepționat copia recursului la 13 august 2019 (f.d. 78, Vol. II), însă până la data examinării recursului nu a depus referință.

Examinând temeiurile recursului declarat de SRL „Boghian”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Boghian” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de SRL „Boghian” ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat Societatea cu Răspundere Limitată „Boghian”, împotriva deciziei din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Galina Stratulat

judecătorii

Victor Burduh

Victor Boico